



بیمه الکترونیک محصولات کشاورزی آیا دست یافتنی است؟؟!

در آغاز راه شکل‌گیری است و به طور محدود این کار شروع شده است و اما شنیده‌ها حاکی است در بخش کشاورزی نیز مراحل مقدماتی برای راه‌اندازی بیمه الکترونیک از جمله نیازسنجی برای طراحی نرم افزار جامع صورت گرفته و امید است در آینده به بهره‌برداری برسد.

به نظر می‌رسد با توجه به اینکه دسترسی به اینترنت در تمام شهرها، بخش‌ها، دهستان‌ها و حتی روستاها یکی از اهداف برنامه پنجم توسعه در حوزه فناوری اطلاعات است، با تمهید در ایجاد زیرساخت‌های ارتباطی و پهنای باند مناسب و جذب حمایت اولیه دولت در تقویت شرکت‌های کارگزار برای دریافت وام کم بهره جهت تجهیز و خرید رایانه و متعلقات آن، می‌توان شرکت‌های کارگزار، دفاتر بیمه محصولات کشاورزی در شعب بانک‌ها و تمامی مراکز ذیربطه را با هدف توسعه بیمه الکترونیک رایانه‌ای و همزمان Online کرد.

البته در این مسیر باید تعاریف بیمه الکترونیک، مقررات، ضوابط حقوقی و برنامه‌های آن تکمیل و تصویب و فرم‌های مربوطه کدگذاری شود.

در آن صورت بخشی از امتیازات غیرقابل انکار بیمه الکترونیک محصولات کشاورزی به شرح زیر است:

- حتی هنگام تکمیل فرم‌ها و ثبت اطلاعات، نظارت کامل صندوق بر روند کار بیمه کردن ممکن است.

- با توجه به ثبت اطلاعات، امکان هیچگونه دخل و تصرف (مخاطرات اخلاقی) در صورت وقوع حادثه وجود نخواهد داشت.

- گروه زیادی از نیروهای بازرسی، حقیقت‌یاب و برای فعالیت در سایر بخش‌های صندوق آزاد می‌شوند.

- صرفه‌جویی زیادی در بودجه صورت می‌گیرد.

- حقوق حقه‌ی دولت (حق بیمه سهم بیمه‌گذار، عوارض، مالیات و کسورات موردنظر) واریز می‌شود تا برای بیمه رسمیت یابد.

- با داشتن کشاورز کارت، امور بانکی و واریز حق‌السهم صندوق بدون فوت وقت و در محل پرداخت و در صورت بروز خسارت به کشاورز کارت فرد خسارت دیده واریز می‌شود.

- امکان پرداخت لحظه کارمزد شرکت کارگزار و مهندسی کشاورزی (خدمت‌گزار در بحث کارگزاری) و افزایش انگیزه خدمت وجود دارد.

- آمارگیری به روز و از تمامی بیمه‌گذاران و ارایه تحلیل، تخمین، پیش‌بینی و ... ممکن خواهد شد.

- تطبیق مستندات در لحظه قابل انجام است.

- در صورت وقوع حوادث و بروز خسارت هیچ‌اما و اگر و بررسی احتمال مخاطرات اخلاقی (یا هر چیزی که باعث تاخیر در پرداخت شود) برای جبران خسارت وجود نخواهد داشت.

به امید روزی که هر کشاورز و بهره‌بردار کشاورزی در مزرعه خود یا در دفتر کارگزاری بیمه، از طریق رایانه بتواند فعالیت خود را بیمه نماید، به نظر می‌رسد با تلاش و پیگیری مستمر صندوق بیمه، آن روز خیلی دور نباشد.

پس پیشنهاد می‌شود سال ۸۷، سال بیمه الکترونیک نامگذاری شود و بخش خصوصی ترغیب به اجرای این مهم بشود.

ربع قرن پیش که نخستین جرقه‌های بیمه کردن محصولات کشاورزی، گوشه‌ی ذهن برخی از مدیران و کشاورزان پیشرو را روشن کرد، کسی فکر نمی‌کرد در سال زراعی جاری بیش از یک میلیون و هشتصد هزار بهره‌بردار (کل بهره‌برداران بخش کشاورزی حدود ۳/۵ میلیون تخمین زده می‌شوند) اقدام جدی برای بیمه محصولات خود بنمایند. این فتح‌الفتوح باید با راهکارهای نوین، بهتر، ساده‌تر و سریع‌تر تعمیم داده شود تا همه‌ی کشاورزان به سمت آن بیایند.

کارشناسان به خاطر دارند مجلس شورای اسلامی در سال ۱۳۶۲ در راستای حمایت از بخش کشاورزی، قانون بیمه‌ی محصولات کشاورزی را تصویب کرد و رسانه‌های تخصصی بخش کشاورزی نیز همگام با دولت و صندوق بیمه برای ترویج فرهنگ بیمه‌پذیری، کاهش ریسک تولید و افزایش امید به زندگی و کار کشاورزی در جهت رونق بخشی به این صنعت تلاش کردند.

اینک با گذشت نزدیک به سه دهه از عمر صندوق بیمه و در حالیکه بیمه محصولات کشاورزی در جامعه کشاورزی ایران نهادینه شده است، دو چالش عمده بر سر راه توسعه‌ی خدمات این سامانه قرار دارد:

(۱) محدودیت دولت در تأمین منابع مالی مورد نیاز صندوق بیمه محصولات کشاورزی.

(۲) احتمال بروز مخاطرات اخلاقی در روند ارزیابی خسارت و پرداخت غرامت

به کشاورزان.

در بحث تأمین منابع مالی مورد نیاز و یارانه‌های کشاورزی، به نظر می‌رسد حمایت دولت در بخش کشاورزی یک اصل است و یارانه‌های کشاورزی در حفظ و ماندگاری بهره‌برداران نقش عمده دارند و در دنیا، حتی در پیشرفته‌ترین کشورها که آب و آفتاب و تکنولوژی و خاک مرغوب (مانند آمریکا) وجود دارد، دولت همچنان از این بخش حمایت می‌کند هر چند که بحث یارانه‌های کشاورزی سال‌هاست که در اتحادیه اروپا موضوعی جنجالی ست و اجرای سیاست حذف یارانه‌های کشاورزی به یکی از اهداف آن تبدیل شده است، ولی اختصاص یارانه از طریق بیمه کشاورزی همچنان ادامه دارد و مورد تأکید است و هیچ کشوری حاضر به تحمل هزینه سنگین چنین سیاستی نیست که این امر موجب آسیب جبران‌ناپذیری به مردم، اقتصاد و حتی امنیت کشور می‌شود.

کارشناسان معتقدند برای رفع مشکلات این حوزه دولت باید:

(۱) بدهی خود را بابت صندوق بیمه محصولات کشاورزی به بانک کشاورزی پرداخت نماید.

(۲) سیاست حذف یارانه‌های دولتی به بخش کشاورزی محدود و کنترل شود و همزمان همگام با کشورهای پیشرفته، یارانه‌ها در بیمه کشاورزی متمرکز و افزایش یابد.

(۳) با ایجاد زمینه لازم و سیاست‌گذاری‌ها، تنوع خدمات بیمه کشاورزی را به بیش از قریب یکصد محصول تحت پوشش بیمه کنونی گسترش داده و تاسیسات و منابع تولید، ابنیه، درختان و ... را نیز تحت پوشش بیمه‌ای قرار دهد.

در قسمت دوم و با هدف پیشگیری از بروز مخاطرات اخلاقی، بیمه الکترونیک (E-insurance) که می‌تواند بخش کوچکی از دولت الکترونیک قلمداد شود، هم‌اینک در دنیا روش شناخته شده‌ای است و حتی در کشورهای منطقه نیز، بیمه الکترونیک، ساری و جاری است.

در ایران بیمه الکترونیک در برخی از بیمه‌های تجاری نه در حد مطلوب اما